

ОРШИЛ

“Тод-Ундрага” ХХК нь Сэлэнгэ аймгийн Баянгол суманд орших 291.76 га бүхий MV-017573 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордыг эзэмшдэг.

Төсөл хэрэгжиж буй бүс нутаг нь ашигт малтмал олборлолтын үйл ажиллагаа явагдаж байгаа нутаг юм. Тус талбайн ард Бороо гоулд компанийн олборлолтын талбай залгаа оршдог.

Нэргүй хөндийн ордын дээд хэсгийг ашиглаж дууссан бөгөөд 2016 онд ордын доод хэсэгт үргэлжлүүлэн нарийвчилсан хайгуулын ажил явуулж ЭБМЗ-өөр нөөц батлуулан 2017 онд ТЭЗҮ батлуулсан. Уг ТЭЗҮ-ээр 5 жил ашиглахаар төлөвлөгдсөн.

Нэргүй хөндийн алтны ордод 2015 оноос олборлолтын ажлыг эхлүүлж, 2015-2022 онд олборлолтын үйл ажиллагаа явагдаж байгаа бөгөөд тухайн олборлолтоос үүссэн үүсмэл ордод 2022 онд гүйцэтгэсэн хайгуулын ажлын үр дүнг нэгтгэж, 2017 онд батлагдсан “Үүсмэл орд ашиглах үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журам”-д нийцүүлэн нөөцийг дахин тооцоолж ҮГА-ны даргын 2023 оны 06-р сарын 14-ны өдрийн н/34 тушаалаар 546,63 мян.м³ эфель, 74,67 кг алтны нөөц бүртгүүлсэн.

2025 онд ордын доод хэсэгт хайгуулын шугам 2-7 хооронд Үндэсний геологийн албаны даргын 2025 оны 05-р сарын 21-ний өдрийн н/42 тушаал, ЭБМЗ-ийн 2025 оны 4-р сарын 22-ны өдрийн хуралдааны ХХ-07-06 дүгнэлтээр С зэрэглэлээр 11,32 кг, В зэрэглэлээр 36,39 кг, В+С зэрэглэлээр 47,74 кг алтны нөөц бүртгүүлсэн.

Нэргүй хөндийн алтны шороон ордын 2026 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд үүсмэл ордын С-4/1, С-4/2 блокууд, хайгуулын шугам 2-7 хоорондох нөөцийн В-3, В-4 блокод үйл ажиллагаа явуулан үйлдвэрлэлийн нөөцийн тооцоогоор 271 мг/м³ агуулгатай 47,776 мян.м³ элс олборлон баяжуулж, химийн цэврээр 12,963 кг алт олборлохоор тусгаж байна.

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр

“Нэргүй хөндий” алтны шороон орд төсөл

Төслийн зорилго, ач холбогдол

Хариуцлагатай уул уурхайг хөгжүүлэх замаар төсөл хэрэгжүүлэх 5 жилийн хугацаанд 270,87 мян.м3 элс угаан баяжуулж, 205,9 кг алт борлуулах ба тодорхой тооны хүмүүсийг ажлын байраар ханган, өөрийн компанийн болон улс, орон нутгийн эдийн засгийн чадавхийг дээшлүүлэх, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35.5-д заасны дагуу ашигт малтмалын нөөцийг бүрэн ашиглахад чиглэгдэнэ.

Төсөл хэрэгжүүлэгч

“Тод-Ундрага” ХХК, Захирал: Ч.Оюунгэрэл

Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011009093

Регистрийн дугаар: 2872943

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, Дунд гол, өөрийн байр, 201 тоот.

Утас: 99113446

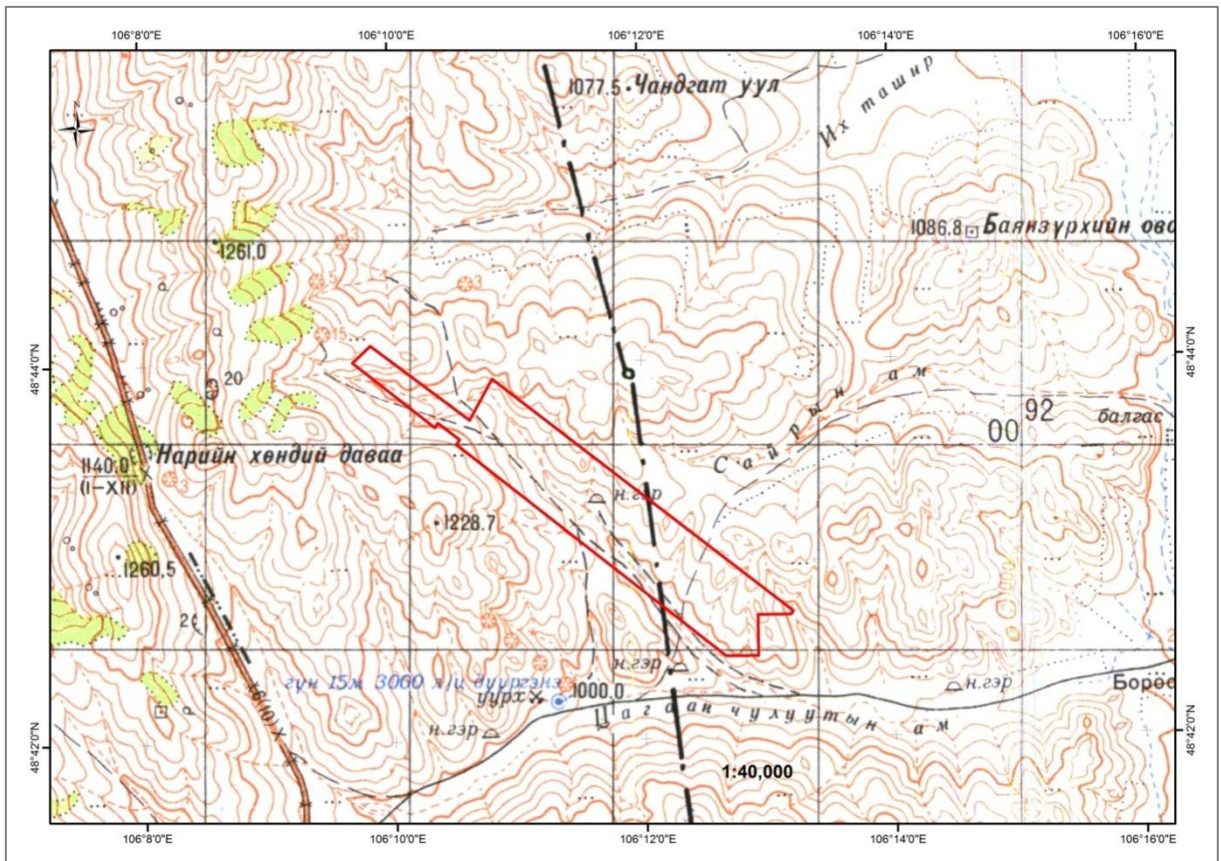
Төслийн байршил

“Нэргүй хөндий” алтны шороон орд нь Сэлэнгэ аймгийн Баянгол суманд байрлах ба Улаанбаатар хотоос баруун хойш 126 км, Мандал сумын төв Зүүнхараагаас баруун урагш 24 км, Баянгол сумын төв Баруунхараагаас 19 км зайд оршдог. Тус MV-017573 талбай нь байр зүйн зургийн M-48-117 хавтгайд байрлана.

Хүснэгт 1. MV-017573 тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн цэгийн солбицол

Дугаар	№	Уртраг			Өргөрөг			Талбай, га
		град	мин	сек	град	мин	сек	
MV-017573	1	106	09	49.97	48	44	05.87	291.76
	2	106	10	37.2	48	43	41.87	
	3	106	10	48.2	48	43	54.87	
	4	106	13	11.2	48	42	39.88	
	5	106	13	9.97	48	42	38.87	
	6	106	12	54.2	48	42	38.87	
	7	106	12	54.2	48	42	25.87	
	8	106	12	38.9	48	42	25.87	
	9	106	10	30.64	48	43	34.21	
	10	106	10	32.26	48	43	35.75	
	11	106	10	21.92	48	43	41.13	
	12	106	10	20.35	48	43	39.69	
	13	106	9	41.22	48	44	0.54	

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

Зураг 1. MV-017573 талбайн байрзүйн зураг

Зураг 2. MV-017573 талбайн сансрын зураг

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

1.2. Уурхайн хүчин чадал

Нэргүй хөндийн алтны шороон ордын 2026 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд үүсмэл ордын С-4/1, С-4/2 блокууд, хайгуулын шугам 2-7 хоорондох нөөцийн В-3, В-4 блокод үйл ажиллагаа явуулан үйлдвэрлэлийн нөөцийн тооцоогоор 271 мг/м³ агуулгатай 47,776 мян.м³ элс олборлон баяжуулж, химийн цэврээр 12,963 кг алт олборлохоор тусгаж байна.

2026 оны ашиглалтын саруудад хийгдэх ажлууд

Хийгдэх ажлууд		Уулын ажил явуулах сарууд												Нийт	
		Хэмжих нэгж	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12
Хөрс хуулалт	Талбай га					0.8									0.8
	Шимт хөрс	мян.м ³				2.6									2.6
	Хучаас	мян.м ³			20	50	50	50	30	5.27					205.27
Элс олборлолт		мян.м ³	2	2	3	5	5	5	5	5	5	5	5	0.8	47.776
Элс угаалт		мян.м ³	2	2	3	5	5	5	5	5	5	5	5	0.8	47.776
Металл	химийн цэврээр	кг	0.354	0.354	0.531	0.885	1.746	1.654	1.558	1.491	1.387	1.368	1.385	0.25	12.963
Нөхөн сэргээлт	Дотоод овоолгоор	га													0
	дуургэлт	мян.м ³			20	100	150	150	150	150	150	150	150		1170
	Дотоод овоолгын тэгшгэлт.	га			0.5	0.5	0.5		0.5	0.5	0.5				3
	Гадаад овоолгын тэгшгэлт.	мян.м ³			5	5	5	0	5	5	5				30
	Шимт хөрсөөр хучих	га								1	1.5				2.5
	Биологи	мян.м ³				50	50	50	50	50	36.5	50			336.5
	Шимт хөрсөөр хучих	га					1	1	1	1	1.5				5.5
	Биологи	мян.м ³					3	3	3	3	4.5				16.5
Биологи	га					5	5							10	

Ашиглах дараалал -Төлөвлөгөөт онд “Нэргүй хөндий” үүсмэл ордын 2025 онд ашиглалт яваад үлдсэн С-3/2 блокоос хэсгээс эхлэн элс олборлолтын ажил хийгдэнэ.

Уурхайн ажлын горим -Ордын хөрс хуулалт болон элс олборлолтын ажлыг хоногт 10 цагийн 2 ээлжээр, элс угаан баяжуулах ажлыг хоногт 10 цагийн 2 ээлжээр гүйцэтгэх бөгөөд долоо хоногт ажлын өдөр 7 байхаар тооцлоо.

Ажилбарын нэр	Нийт хоног	Үргэлжлэх хугацаа	
		эхлэх	дуусах
Жилийн хуанлийн өдөр	287	2026.01.21	2026.12.10
Баяр ёслолын хоног	10		
Цаг агаарын хүндрэлтэй хоног	30		
Ажиллах ажлын өдөр	247		
Уурхайн бэлтгэл ажил	10	2026.01.21	2026.03.10
Шимт хөрс хуулах			
Хөрс хуулалтын хоног	60	2026.03.10	2026.08.10
Элс олборлолтын хоног	30	2026.01.26	2026.12.01
Элс угаах хоног	52	2026.01.27	2026.12.05
Нэг хоног дахь ээлжийн тоо	2 ээлж		

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

Нэг ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	10 цаг		
Дотоод овоолгоор дүүргэлт хийх	150	2026.03.10	2026.11.20
Дотоод овоолгоор дүүргэлт хийсэн талбайг хэлбэржүүлэх	15	2026.03.20	2026.09.30
Хөрсний гадна овоолгын зарим хэсгийг хэлбэржүүлэх	120	2026.04.20	2026.10.05
Шимт хөрсөөр хучих	5	2026.05.01	2026.09.10
Биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил	10 хоног	5-6-р сард 10.0 га талбайд олон наст ургамал тарина	

Ил уурхайн ашиглалтын систем - Алт агуулсан элсийг угаах төхөөрөмж байрласан талбайд зөөвөрлөхөөс гадна угаах төхөөрөмжөөс гарсан эфелийг зөөн ил уурхайн ухааш руу зөөн дүүргэлт хийнэ.

Ашиглалтын үндсэн процессууд:

- Элс олборлолтын ажил
- Элс угаалтын (баяжуулалтын) ажил
- Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил.

1.3. Усан хангамжын эх үүсвэр, усны хэрэглээ

Унд ахуй: БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны А/301 дугаар тушаалын 12-р хавсралтын дагуу дагуу 1 хүний хоногт хэрэглэх усны хэмжээг 150 л/хон/хүн-ээр тооцоолов.

Хүснэгт 4. Унд, ахуйн усны хэрэглээ

Ашиглалтын жил	Ажилчдын тоо	Хоногт, м ³	Сард, м ³	Жилд, м ³	Ундрага, л/сек
2026	80	12	360	3444,0	0.07

Унд ахуйн хэрэгцээнд 2026 онд 3444м³ буюу 0.07 л/сек ус хэрэглэнэ.

Баяжуулалт: Нэргүй хөндийн алтны шороон ордын баяжуулалтанд зарцуулагдах усыг БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны А/301 дугаар тушаалын 2-р хавсралтын дагуу 1 м³ элс угаан баяжуулахад 4.0 м³ ус орохоор тооцоолов. 2025 онд 47,776 мян.м³ элс угаан баяжуулна.

Баяжуулалтанд $47776\text{м}^3 * 4.0\text{м}^3 = 191104\text{ м}^3$ ус ашиглана. Үүнээс 38220,8 м³ цэвэр усыг нөхөн сэлбэлтээр ашиглах ба уурхайлалтын явцад шавхах усыг баяжуулах үйлдвэрийн цэвэр усны нуур луу хийж ажшиглана.

Ижил төстэй уурхайнуудад алтны шороон ордын баяжуулах үйлдвэрийн эргэлтээр ашиглах усны хэмжээг 80% гэж тооцоолдог байна. Иймд тус төслийн ТЭЗҮ-д тооцоолсны дагуу эргэлтээр ашиглах усны хэмжээг 80% гэж тооцлоо.

Тоос дарах: Дотоод тээвэрлэлт, хөдөлгөөнөөс үүсэх тоосжилт дарахад шаардлагатай усны хэрэглээг БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны А/301 дугаар тушаалын 13-р хавсралтын дагуу 1 м² талбайн тоосжилт дарахад 2 л ус зарцуулахаар тооцоолов.

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

Хүснэгт 5.Зам, талбайн усалгаа

Ашиглах жил	Жилд услах зам, га	1 удаагийн усалгаанд, м ³	1 хоногт	1 жилд	Ундрага, л/сек
2026	0,64	12,8	12,8	768	1.39

Тоосжилт дарах зам талбайн усалгаанд жилд дунджаар 768м³, 1.39 л/сек ус хэрэглэхээр байна.

Биологийн нөхөн сэргээлтийн ус хэрэглээ:

Нөхөн сэргээлтэнд зарцуулагдах усыг БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны А/301 дугаар тушаалын 11-р хавсралтын дагуу олон наст ургамлаар нөхөн сэргээсэн талбайг 4 л/м² нормоор услахаар тооцлоо.

2026 онд 10.0 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийнэ. Үүнд 600,0 м³ ус зарцуулна.

Урьд жилүүдэд тарьсан модыг 50л нормоор 4 удаа усална, төлөвлөгөөт онд тарих 1000 ширхэг модыг 50л нормоор 2 удаа усална.

Нийт 2026 онд биологийн нөхөн сэргээлт болон тэрбум мод төслийн мод усалгаанд 2640 л ус зарцуулна.

Хүснэгт 6. Биологийн нөхөн сэргээлтийн ус хэрэглээ

Ашиглалтын жил	Урьд жилүүдийн модны усалгаа	1000ш мод	10га биологийн нөхөн сэргээлт	1 жилд, м ³	Ундрага, л/сек
2026	1940м ³	100м ³	600м ³	2640	0.4

Биологийн нөхөн сэргээлтэнд 2026 онд 2640,0м³ ус зарцуулна.

Хүснэгт 7.2025 оны уурхайн нийт ус хэрэглээ

Баяжуулалт, м ³	Унд ахуй, м ³	Тоос дарах, м ³	Биологийн нөхөн сэргээлт, м ³	Нийт ус хэрэглээ, м ³
38220,8	3444	768	2640	45072,8

2026 онд уурхайд нийтдээ 45072,8 м³ ус хэрэглэхээр байна.

1.4. Цахилгаан хангамжийн үүсвэр

Нэргүй хөндийн алтны шороон орд нь дэд бүтэц сайн хөгжсөн бүс нутагт орших бөгөөд тус алтны уурхайгаас баруун зүгт 3 км зайд 10кВ-ийн өндөр хүчдэлийн шугам өнгөрдөг. Иймд уг 10кВ-ийн өндөр хүчдэлийн шугамаас уурхайн цахилгаан эрчим хүчний үндсэн үүсвэрээр авч тус уурхайн цахилгаан хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр хангадаг.

БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчин болон нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх нөлөөллийг тодорхойлохдоо нөлөөллийн эерэг болон сөрөг эсэх; шууд, шууд бус нөлөөлөл; буцалттай, буцалтгүй эсэх; нөлөөллийн үргэлжлэх хугацаа, нөлөөллийн эрчим зэргийг тодорхойлов. Нөлөөлөлд өртөгдөх байгаль, нийгэм, эдийн засгийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг тодорхойлохдоо давхцуулан зураглах арга /overlay analysis/, магадлан жагсаах (checklist) арга зэргийг ашиглав.

Нөлөөллийг тодорхойлохдоо экосистемийн бүрэлдэхүүн хэсгүүд болон төслийн байршил, шийдэлтэй холбоотой болзошгүй нөлөөлөл гэсэн үндсэн 2 хэсэгт хувааж үзэв.

Экосистемийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд нөлөөлөх байдал

Төслийн үйл ажиллагаанаас экосистемийн өөрчлөлт, байгалийн нөөцийн ашиглалт, орчны чанарын өөрчлөлт, байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентологийн олдвор, эдийн засаг, нийгэмд үзүүлэх нөлөөллийг энэ хэсэгт хамруулсан.

Экосистемийн өөрчлөлт: Баяжуулалтын үйл ажиллагаанд газрын доорхи усыг ашигласнаар усны нөөцөд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж болзошгүй.

Олборлолтын ажлын технологи нь ил уурхайн аргаар ухааж ачих-тээвэрлэх гэсэн процессуудаас бүрдэнэ. Иймд геологийн тогтоцыг эвдэж өөрчлөх, газрын хэвлийн нөөц баялгийг ашиглах явцад бий болох ихэнх нөлөөлөл нь шууд нөлөөлөлд хамаарна. Ашиглалтын хүчин чадал бага боловч тухайн орон нутгийн байгаль-экосистемийн бүрэлдэхүүн хэсэг болох хөрс, ургамлан нөмрөг, гадаргын усны нөөцөд шууд сөргөөр нөлөөлж буй эдгээр нөлөөлөл нь дунд хугацааны дунд хүчтэй нөлөөлөлд хамрагдах бөгөөд ихэнхдээ буцалтгүй шинжтэй байна. Түүнчлэн тоос шороо дэгдэн бичил уур амьсгалын нөхцөл богино хугацаагаар бага зэрэг өөрчлөгдөж болох юм.

Байгалийн баялаг, нөөц ашиглалт: Уурхайн үндсэн зорилго нь байгалийн баялгийг ашиглахад чиглэсэн бөгөөд нөлөөлөл нь мөн шууд, буцалтгүй шинжтэй юм. Иймд Монгол улсын Газрын хэвлийн тухай хууль, Ашигт малтмалын тухай хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуульд заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, ашигт малтмалын нөөцийг бүрэн ашиглах үүрэг хүлээх бөгөөд түүнийг сорчлон ашиглахыг хориглоно. Байгаль орчныг нөхөн сэргээх ажлыг жил бүрийн уулын ажлын төлөвлөгөө болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөндөө тусган хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт: Тус уурхайн талбайд гаргасан гүний худгаас уурхайн хэрэгцээг хангах тул уурхайн талбайг бохирдуулах эрсдэлээс сэргийлэхгүй бол хөрс, улмаар газрын доорхи ус бохирдох эрсдэлтэй. Учир уурхайн хэрэглээ, шатах тослох материал, хог хаягдал зэрэгтэй холбоотойгоор гадаргын ус болон хөрс бохирдсон тохиолдолд газрын доорх усны чанарт өөрчлөлт орж болзошгүй бөгөөд энэ нөлөөлөл нь дунд хугацааны, бохирдсон гадаргын болон газрын доорхи уснаас мал, амьтан, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөллийн үр дагавар нь дунд зэрэг учир эрчим нь дунд зэрэг байна.

Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентологийн олдвор: Байгалийн тогтоц буюу газрын гадаргын хэлбэршилд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх

бөгөөд 28 м гүн, 0,8 га талбай бүхий газрын хэвлийн олборлолтонд өртөж, хөрсний овоолго үүсэх бөгөөд энэ тухайн нутгийн байгалийн унаган дүр төрх, ландшафтыг хүчтэй өөрчлөлтөнд оруулах боловч нөхөн сэргээлтийг бүрэн хийснээр сөрөг нөлөөллийг багасгах, бууруулах боломжтой. Тус ордын нутаг орчим тусгай хамгаалалтай газар нутаг байхгүй.

Нийгэм, эдийн засаг: Ашигт малтмалыг олборлох үйл ажиллагаа нь улс, орон нутгийн төсөвт тодорхой хэмжээний орлого оруулахаас гадна 80 хүнийг ажлын байраар хангах ба ажлын байр нэмэгдэх нь тэдний амьжиргаанд тус нэмэр болж буй сайн талтай юм. Эдгээр нь шууд бөгөөд богино хугацааны эерэг нөлөөлөлд хамаарна.

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

Хүснэгт 8. Болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим

Байгаль орчны үзүүлэлт	Шууд	Шууд бус	Өөрөө зохицууллагдах	Богино хугацааны	Дунд хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй	Бага зэрэг	дунд зэрэг	Хүчтэй
1. Байгалийн экосистемийн өөрчлөлт											
Газрын доорх усны урсац, горим, чанарт өөрчлөлтгарах		-		-					-		
Уурхайн ухаш, хөрсний овоолго, зам болон бусад барилга байгууламжаас ургамлын бүлгэмдэл, бүтцэд өөрчлөлт орох, талхлагдах	-				-			-			-
Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанаас /хөрс хуулалт, олборлолт, овоолго, барилга байгууламж/ хөрсөн бүрхэвч элэгдэх, эвдрэлд орох, дарагдах	-				-			-			-
Хөрс хуулалт, элс олборлолтоос геологийн тогтоцын өөрчлөлт	-				-			-		-	
Хүн, машин техникийн хөдөлгөөн, газар шорооны ажилтай холбоотойгоор ойр орчимд нутагладаг ан амьтдын амьдрах орон зай өөрчлөгдөх	-				-			-	-		
Уур амьсгалын/бичил/ өөрчлөлт											
2. Байгалийн нөөц, ашиглалт											
Газрын гадаргын нөөц баялаг	-					-		-	-		
Гадаргын усны нөөц багасах	-				-						-
Бэлчээр	-					-		-		-	
Эрдэс түүхий эдийн нөөц	-					-		-		-	
Эрчим хүчний нөөц											
3. Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт											
Шатах тослох материалын хэрэглээ, хог хаягдал хадгалалт, зайлуулалттай холбоотойгоор газрын доорх ус бохирдох	-	-			-		-			-	
Гадаргын усны бохирдол		-			-					-	

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

Ил уурхай, хөрсний овоолго, зам зэрэг гадаргуугаас тоос босох, тээврийн хэрэгсэлийн хөдөлгүүр дэхь шаталтаас үүсэх хорт хий зэргээс агаар бохирдох	-				-					-	
Шатах тослох материалын хэрэглээ, хог хаягдал хадгалалт, зайлуулалттай холбоотойгоор хөрс бохирдох	-				-					-	
4. Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентологийн олзвор											
Байгалийн үзэсгэлэнт төрх өөрчлөгдөх	-				-					-	
Ландшафтын хэлбэр өөрчлөгдөх	-				-					-	
Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх											
Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх											
Археологи, палентологийн олдворт нөлөөлөх											
5. Эдийн засаг, нийгмийн асуудал											
Орон нутгийн орлого нэмэгдэх	+				+					+	
Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох	+				+					+	
Ажлын байр нэмэгдэх	+				+					+	
Уурхайн хэрэгцээг дагаад орон нутгийн үйлчилгээний байгууллагын эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх	+				+					+	
Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх	-	-			-					-	
Нийт	18	4			4	13	3	3	7	8	9

“+” – эерэг нөлөөлөл, “-” – сөрөг нөлөөлөл

Төслийн үйл ажиллагаанаас үзүүлэх шууд нөлөөлөл 18, шууд бус нөлөөлөл 4 байна. Нийт нөлөөллийн 8 - бага хүчтэй, 9 - дунд эрчимтэй, 3 - хүчтэй нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх нийт нөлөөлөл нь шууд, дунд хугацааны, дунд эрчимтэй нөлөөлөл байна.

Төслийн байршил, шийдэлтэй холбоотой болзошгүй нөлөөлөл

Нэргүй хөндийн уурхайн үйл ажиллагааны үед уг уурхайн байршил, техник-технологийн шийдэл болон төсөл хэрэгжих үеийн байгаль орчны асуудлыг тусад нь авч үзэн магадлах жагсаалтанд түүний нөлөөллийн үр дагаврыг “бага”, “дунд”, “их” гэсэн утгуудын аль тохирохыг “+” гэж тэмдэглэв (хүснэгт 9).

Төслийн байршилтай холбоотой нөлөөлөл: Тус уурхай нь уулын хээрийн экосистем бүхий бүс нутагт байрлах тул алт олборлох технологийн бүхий л үе шатанд тоос шороо дэгдэхээс хамгаалах, олон салаа зам гаргах, хөрсний элэгдэл, эвдрэлийг ихэсгэхээс болгоомжлох, усны нөөцийг хэмнэх, усны хэрэглээг хамгийн бага байлгах, хөрс, усыг бохирдуулахаас сэргийлэх шаардлагатай. Шороон замаар зорчих явцад агаар орчинд тоос дэгдэх, хөрс элэгдэл, эвдрэлд орох зэрэг сөрөг нөлөөтэй. Иймээс уурхайн дотоод замыг засч сайжруулах, хатуу эсвэл хайрган хучилттай болгож, цаг тухай бүрд нь засвар арчилгаа хийж байх хэрэгтэй. Мөн агаарт дэгдэж орчны агаар, хөрс, ургамлан нөмрөгт сөрөг нөлөө үзүүлнэ.

Төслийн шийдэл, төлөвлөгөөтэй холбоотой байгаль орчны асуудал: Нэргүй хөндийн алтны шороон орд газрыг ашиглах ТЭЗҮ-ийг Монгол улсын Ашигт Малтмалын Газрын Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар баталгаажуулан ил аргаар олборлож байгаа нь технологийн хувьд хамгийн оновчтой хувилбар гэж үзсэний баталгаа болох юм. Мөн БОННУ-ний тайлангийн эрдслийн үнэлгээний хэсэгт тодорхойлсон аюул ослын үнэлгээний үр дүн, Монгол улсын хууль эрхзүйн баримт бичгийн заалт бүрийг хангаж ажиллах хэрэгтэй.

Барилга байгууламж барих, үйлдвэрийн аюулгүй ажиллагаатай холбогдож гарах байгаль орчны асуудал: Тус уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанд ШТМ ашиглана. Ахуйн хог хаягдлыг устгах, ариутгах зэрэг ажлыг тодорхой хуваарийн дагуу хийж, халдварт өвчин гарахаас урьдчилан сэргийлж байх нь зүйтэй юм.

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

Хүснэгт 9. Төслийн байршил, шийдэлтэй холбоотой болзошгүй нөлөөлөл

№	Байгаль орчны асуудлууд	Нөлөөлөл байхгүй	Гол үр дагавар		
			бага	дунд	их
1. Төслийн байршилтай холбоотой байгаль орчны асуудал					
1.1	Голын гольдролыг эвдэж өөрчлөх	+			
1.2	Хүн амыг нүүлгэн шилжүүлэхтэй холбоотой асуудал	+			
1.3	Ой модыг огтлох, гэмтээх	+			
1.4	Түүх, соёлын дурсгалт газар, археологи-палентологийн олдвор газрыг эвдэхэд хүрэх	+			
1.5	Усан хангамж, ус хэрэглээний асуудлаар өөр байгууллагын үйл ажиллагаатай зөрчилдөх			+	
1.6	Булаг, шандны усны горимд өөрчлөлт орох ба хатах, ширгэж үгүй болох аюултай эсэх			+	
2. Төслийн шийдэл, төлөвлөгөөтэй холбоотой байгаль орчны асуудал					
2.1.	Үйл ажиллагааны болон ашиглалтын чанар нь тухайн орон нутагт нийцтэй эсэх, элсийг олборлох технологи, орчны хяналтанд сонгосон төхөөрөмж нь хир зэрэг зохимжтой.			+	
2.2.	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлийн өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх болон ажилтнуудыг гал түймрээс хамгаалах асуудал хир зэрэг төлөвлөгдсөн		+		
2.3.	Элс олборлох үед болон уурхайгаас гарах грунтын уснаас хамгаалах, хорт бодис, нэгдлээс хамгаалах асуудал хир нийцтэй тусгагдсан, үр ашигтай ажиллах явдал хир зэрэг зохимжтой		+		
2.4.	Эргэлтийн усан сангийн технологийн шийдэл		+		
2.5.	Тоосжилт дарахад ашиглах технологийн шийдэл		+		
2.6.	Тусгай анхаарал тавих шаардлагатай хорт бодис, тоосонцор гардаг эсэх	+			
2.7.	Уурхайн үйл ажиллагааны үед гарах дуу чимээг багасгах талаар төсөлд тусгагдсан эсэх		+		
3. Барилга байгууламж барих, үйлдвэрийн аюулгүй ажиллагаатай холбогдож гарах байгаль орчны асуудал					
3.1.	Барилга байгууламж барих үед усны нөөц бохирдох байдал	+			
3.2.	Барилга байгууламж барих үеийн болон барьсны дараах хөрсний элэгдэл, эвдрэл		+		
3.3.	Үйлдвэрлэлийн осол аваарь гарах нөхцөл			+	
3.4.	Хортой нөхцөл үүсэх		+		

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

3.5.	Халдварт өвчин гарах нөхцөл		+		
4. Төслийг ерөнхийд нь хянаж үзэх шалгуурууд /бодлогын чанартай асуудал/					
4.1.	Төслийг хэрэгжүүлэх явцад байгалийн бусад нөөц баялгийг ашиглах боломжийг алдах	+			
4.2.	Төслийн техник технологийн шийдлийг техник эдийн засгийн хувьд олон хувилбараас авч үзэн аль болох оновчтой аргыг сонгосон эсэх		+		

БҮЛЭГ 3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

Энэхүү төлөвлөгөөг боловсруулахдаа байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайланд тусгасан байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг үндэслэн байгаль орчныг хамгаалах талаар авах удирдлага зохион байгуулалтын болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ, уг төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хугацаа, хөрөнгө зардлыг бодитойгоор тооцож тусгах зорилт тавилаа.

Бид төслийн үйл ажиллагаанаас хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага хэмжээнд байлгах, нөхөн сэргээлтийг стандартын шаардлагад нийцүүлэн боломжит хамгийн их хэмжээгээр хийхэд онцгойлон анхаардаг.

Манай компани байгаль орчинд бага сөрөг нөлөөтэй үйл ажиллагаа явуулахын тулд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

- Байгаль орчны бохирдолоос сэргийлэх, байгалийн нөөц баялгийг зүй зохистой ашиглах зорилгоор байгаль орчинд учрах нөлөөллийг хамгийн бага байлгахад анхаарах
- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж, бусад холбогдох хууль, дүрэм, журам, стандартуудыг мөрдлөг болгон ажиллах
- Уурхайн барилга байгууламж барих, олборлолт хийх үед нөлөөлөлд өртөх талбайг хамгийн бага байлгах
- Байгаль орчныг хамгаалах, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах үүднээс ажилчдад сургалт зохион байгуулах
- Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулж, төлөвлөгөөний дагуу мониторинг, хяналт-шинжилгээ хийлгэж, энэхүү биелэлтийн тайланг бичих.
- Компанийн ажилтнууд, нутгийн иргэд болон сонирхогч талуудад байгаль орчны асуудлаар нээлттэй, шударга, ил тод байхыг эрмэлздэг бөгөөд нээлттэй хурал, хэлэлцүүлэг зохион байгуулна.

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

3.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

<i>№</i>	<i>Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд</i>	<i>Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ</i>	<i>Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ</i>	<i>Хэмжих нэгж</i>	<i>Нэгжийн зардал, сая.төг</i>	<i>Тоо хэмжээ</i>	<i>Нийт зардал, сая.төг</i>	<i>Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж</i>	<i>Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг</i>
1	Агаарын чанар	Замын тоосжилтыг бууруулах зорилгоор усалгаа хийх (дулааны улиралд усалгааг тогтмол хийх)	Уурхайн технологийн зам, туслах зам,	тн/км	0,03	60 орчим	Үйл ажиллагааны зардал	Тогтмол	Монгол улсын Агаарын тухай хууль MNS4585:2016 Агаарын чанарын стандарт-Техникийн ерөнхий шаардлага
		Замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор замын засвар, арчилгаа хийх	баяжуулах руу хүргэх зам;	км	0,2	10 удаа	2,0	Тогтмол	
		Замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах - хурдны хязгаарыг дагаж мөрдүүлнэ. (шаардлагатай бол хурдны хязгаарын тэмдэг, тэмдэглээ байрлуулах)	Уурхайн технологийн зам, туслах зам;	км	0,1	Тодорхой лох боломжгүй	Үйл ажиллагааны зардал	Тогтмол	
		Ажилчдыг эрүүл ажиллах, амрах орчинг бүрдүүлэх зорилгоор уурхайн тосгоны ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэн,	Уурхайн тосгон;	м ²	0,5	1	0,5	Нэг удаа	
2	Гадаргын болон газар доорхи ус	Уурхайн ундны усны хэрэглээг тогтмол бүртгэх, ашиглах усны хэмжээг зорилтод түвшинд	Уурхайн тосгон;	м ³		Баталгаажуулсан усны тоолуурын заалтаар	Усны төлбөрт орсон	Тогтмол	MNS0900:2018 Хүрээлэн буй орчин, Эрүүл мэндийг хамгаалах.

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

		байлгах;							Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ” - MNS4943:2015. Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар, хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага”
		Уурхайн ногоон байгууламж усалгаанд зориулж ус ашиглах;	Уурхайн хэсэг;	га	10			Усны төлбөрт орсон.	2, 3-р улирал
		Усны зохистой ашиглалтын талаар сургалт явуулах	Уурхайн нийт ажилчид	Сургалтанд хамрагдсан ажилчдын тоогоор, мэдээллийн хуудас, тараах материалын тоо	Дотоод зардал	4	Үйл ажиллагааны зардал	Хагас жил тутам, Шинээр ажилд орж буй бүх ажилчид сургалтад хамрагдах	
		Усыг үр ашигтай хэрэглэх талаар ухуулга, сурталчилгааг ажилчдад хийх, мэдээллийн хуудсыг зарын самбарт байрлуулж шинэчилж байх							
3	Хөрсөн бүрхэвч	Аливаа газар хөндөх үйл ажиллагааны өмнө шимт болон шимэрхэг хөрсний гүнийг талбай тус бүрд тогтоож, тогтоосон хэмжээнд хуулж, бүртгэл хөтлөх, хаягжуулах	Уурхайн үйл ажиллагааны хүрээнд	га/м3	Дотоод зардал	Газар хөндөх зөвшөөрлийн хүсэлт бүрт	Үйл ажиллагааны зардал	Жилийн турш	5916:2008 "Газар шорооны ажлын үед шимт хөрс хуулалт, хадгалалт;

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

		Газарзүйн мэдээллийн системд шимт, шимэрхэг хөрсний овоолгийн байршил, хэмжээг бүртгэх, зурагжуулах, тухайн овоолгыг газар дээр нь хаягжуулах			Дотоод зардал		Үйл ажиллагааны зардал		
		ШТМ хөрсөнд алдагдахаас сэргийлэх;		л/м2	0,75	2	1,5		
4	Газрын гадарга	Зайнаас тандан судлах аргазүйг ашиглан газар ашиглалтыг хянах, зөвшөөрөлгүй газар хөндсөн тохиолдолд байгаль орчны зөрчлөөр бүртгэж, зөрчлийг арилгах шаардлагатай арга хэмжээг авах	Уурхайн үйл ажиллагааны хүрээнд	га/м3	Дотоод зардал		Үйл ажиллагааны зардал	Жилийн турш	"Тод Ундрага" ХХК -ийн "Газар хөндөх журам"
		га/м2		Дотоод зардал		Үйл ажиллагааны зардал	Жилийн турш		

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

5	Ургамлан нөмрөг	Байгаль орчны доройтол, цөлжилтийг бууруулах зорилгоор Монгол Улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан "Тэрбум мод" хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих ажлыг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх;		1000	0,005	1 удаа	5,0	2 болон 4-р улирал	MNS 6140:2010 Техникийн шаардлага, MNS 6254:2011 Мод, сөөгний суулгацыг бойжуулах. Ерөнхий шаардлага
6	Амьтны аймаг	Ховор болон нэн ховор амьтад, тэдгээрийн нүүдэл, шилжилт хөдөлгөөн, мөн төслийн талбайн дотор болон гадна анхаарал болгоомжтой зорчих талаар нийт ажилчид, туслан гүйцэтгэгч нарт сургалт явуулах	Уурхайн үйл ажиллагааны хүрээнд	хамрагдсан ажилчдын тоо	Дотоод зардал		Үйл ажиллагааны зардал	Нэг удаа	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль
		Ган зуд болон байгалийн цаг уурын хүнд нөхцөл үүссэн тохиолдолд зэрлэг амьтдыг хамгаалах Биотехникийн арга хэмжээг зохион байгуулах	Ховор зүйлийн амьтдын зам дагуу	1 удаа	0,8	1	0,8	Жилд 2 удаа зохион байгуулах боломжтой	Заамар сумын байгаль орчны байцаагч болон байгаль хамгаалагч нарын зөвлөмжийг үндэслэн зохион байгуулна
7	Нийт сая.төг								9,8 сая төгрөг

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

3.2.Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

<i>№</i>	<i>Нөхөн сэргээлтийн зорилт</i>	<i>Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ</i>	<i>Хэмжих нэгж</i>	<i>Тоо хэмжээ</i>	<i>Нэгжийн зардал, сая.төг</i>	<i>Нийт зардал, сая.төг</i>	<i>Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж</i>	<i>Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
<i>1.</i>	<i>Техникийн нөхөн сэргээлт</i>	<i>Дотоод овоолгоор өмнө нь олборлосон талбай руу отвальдах замаар нөхөн дүүргэлт хийж шимт хөрсөөр хучина.</i>	<i>га</i>	<i>5,5</i>	<i>4,9</i>	<i>27,0</i>	<i>Байнга</i>	<i>Нөхөн сэргээлтийн ажлын стандартууд</i>
<i>2.</i>	<i>Биологийн нөхөн сэргээлт</i>	<i>Олон наст ургамал тарих</i>	<i>га</i>	<i>10</i>	<i>2,8</i>	<i>28</i>	<i>Жилд 1 удаа</i>	
	<i>Нийт</i>					<i>55,0</i>		

3.3. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

<i>№</i>	<i>Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт</i>	<i>Хамгаалах арга хэмжээ</i>	<i>Арга хэмжээний цар, хэмжээ</i>	<i>Тоо хэмжээ</i>	<i>Нэгжийн зардал, сая.төг</i>	<i>Нийт зардал, сая.төг</i>	<i>Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж</i>	<i>Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
	<i>Эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх</i>	<i>Техникийн нөхөн сэргээлт</i>	<i>Дүйцүүлэх</i>	<i>5.0</i>	<i>8,0</i>	<i>40,0</i>	<i>Жилд нэг удаа</i>	<i>Нөхөн сэргээлтийн стандарт</i>

3.4.Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

<i>№</i>	<i>Нөлөөлөлд өртөх иргэд</i>	<i>Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ</i>	<i>Арга хэмжээний цар, хэмжээ</i>	<i>Тоо хэмжээ</i>	<i>Нэгжийн өртөг, сая.төг</i>	<i>Нийт зардал, сая.төг</i>	<i>Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж</i>	<i>Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг</i>
----------	------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------	-------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------	--

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Нутгийн малчин өрхүүд	2026 оны үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа явуулах талбайн ойр орчимд нөлөөлөлд өртөх объект, малчин өрх байхгүй болно.	Лицензийн хэмжээнд	-			Жилд 1 удаа	
	Нийт							

3.5.Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, сая.төг	Нийт зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Археологийн дурсгал	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээнд археологийн дурсгал байхгүй бөгөөд орд гарзын ашиглалтын явцад илрэвэл тухай бүрд мэргэжлийн байгуулагад мэдэгдэнэ. Нийт ажилчдад сургалт зохион байгуулна.	Лицензийн талбайн хэмжээнд	2	0,05	0,1	Жилд 1 удаа	
2.	Палеонтологийн дурсгал	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн	Лицензийн талбайн				Жилд 1 удаа	

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

		<i>хэмжээнд палеонтологийн олдвор байхгүй бөгөөд орд гарзын ашиглалтын явцад илрэвэл тухай бүрд мэргэжлийн байгуулагад мэдэгдэнэ. Нийт ажилчдад сургалт зохион байгуулна.</i>	<i>хэмжээнд</i>	2	0,05	0,1		
	<i>Нийт</i>					0,2		

3.6.Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгү й аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал сая.төг	Нийт зардал сая.төг	Хэрэгжүүлэ х хугацаа давтамж	Баримтла х эрх зүйн бичиг баримт
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Аюултай бодис асгарах	Химийн бодис асгарсан, онцгой үед хэрэглэх багц, шингээгч материал, тосох сав зохих газруудад байрлуулах	Засвар үйлчилгээний хэсэг	*		0,5	Тогтмол	аюултай бодисын тухай хууль
		ШТМ алдагдсан үед шингээгч, саармагжуулагч материалыг зохих газруудад байршуулах		*		0,5	Тогтмол	
2	Гал түймэр	Төслийн талбайд гал түймрээс сэргийлэх, эрсдлийг бууруулах боломжтой бүх арга хэмжээг авах	Үйл ажиллагаа явуулж буй бүх барилга байгууламж	2 удаа	0.75	1.5	Тогтмол	Галын аюулгүй байдлын тухай

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

		Галын сургалт, семинар орох	Нийт ажилчдад	Сургалтан т суусан ажилчдын тоогоор	0,5	2,0	4 удаа	хууль, Гамшгаас хамгаалах тухай хууль
3	Химийн бодис	Химийн хорт бодисыг хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах үйл ажиллагааг зохих шаардлагын дагуу явуулах	Ашиглалтаас гарсан аюултай хог хаягдлыг мэргэжлийн байгууллагуудад нийлүүлэхэд бэлдэж савлах, тусгай талбайг цуглуулах	1	0,5	0,5	*	*
Нийт сая.төг		5.0 сая төгрөг						

3.7.Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

<i>№</i>	<i>Хог хаягдлын ангилал</i>	<i>Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ</i>	<i>Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ</i>	<i>Хэмжи х нэгж</i>	<i>Нэгжийн зардал сая.төг</i>	<i>Тоо хэмжээ э</i>	<i>Нийт зардал сая.төг</i>	<i>Хэрэгжүүлэ х хугацаа ба давтамж</i>	<i>Баримтлах эрх зүйн бичиг баримт</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	
1	Ахуйн хаягдал	Ахуйн хог хаягдлын цэгийг нэмэлтээр сайжруулах;	Уурхайн тосгон;	м2	0,5	1	0,5	1 удаа	Хог хаягдлын тухай хууль;
		Ангилан ялгах зориулалт бүхий хогийн савны тоог нэмж байршуулах;	Уурхайн тосгон;	ширхэг	0,5	1	0,5	1 удаа	

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

2	Үйлдвэрийн хаягдал	Хаягдал дугуй, машин техникийн хаягдал төмөр, сэлбэгийг нэг цэгт төвлөрүүлэх талбайг тохижуулах;	Засвар үйлчилгээний хэсэг;	м2	0,5	1	0,5	1 удаа	Хог хаягдлын тухай хууль;
3	Аюултай хог хаягдал	Засвар үйлчилгээний төвд ангилан ялгах түр хогийн цэгийг сайжруулах;		м2	0,5	3	1,5	1 удаа	Хог хаягдлын тухай хууль, Химийн хорт бодис аюултай бодисын тухай хууль;
4	Ахуйн болон аяултай	Хог хаягдлыг дахин боловсруулах, ашиглах үндэсний компаниудтай хамтран ажиллаж хаягдлын хэмжээг бууруулах			1,0	1	1,0	1 удаа	
5	Нийт сая.төг								4,0 сая.төг

3.8.Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

<i>№</i>	<i>Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд</i>	<i>Хяналтын цэгийн байршил</i>	<i>Хугацаа ба давтамж</i>	<i>Давтамжийн тоо</i>	<i>Нэгжийн зардал, сая.төг</i>	<i>Нийт зардал, сая.төг</i>	<i>Тайлбар</i>	<i>Баримтлах стандарт, арга, аргачлал</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

1	Агаар чанар тоосны мониторинг	Уурхайн хэсэг, Засвар үйлчилгээний төв, уурхайн тосгон,	Сар бүр	Жилд 3 удаа	0,25	0,75	Дотоод үйл ажиллагаа	Байгаль орчны зохих хууль тогтоомж, стандартууд
2	Агаарын шинжилгээ Тоосонцорын шинжилгээ O ₂ , SO ₂ , NO ₂ , CO Бага хурдтай дээжлэгч	Уурхайн карьер, Шатахуун түгээх станц, Засвар үйлчилгээний төв, Уурхайн тосгон төв, Уурхайн тосгон	3 дугаар улирал	Жилд 3 удаа	0,1	0,3	Гэрээт лабораторид шинжлүүлнэ.	MNS 3113:1981. Агаар мандлын бохирдлыг хэмжих аргачлалын ерөнхий шаардлага, MNS 5061:2001. Нүүрс Хүчлийн хий-CO ₂ тодорхойлох эзэлхүүний арга, MNS 0012-1-015:1987. Азотын давхар исэл
3	Усны шинжилгээ Бактериологийн бүрэн шинжилгээ, Усны ерөнхий химийн шинжилгээ	Унд ахуйн худаг, хоол үйлдвэрлэлийн хэсэг, нийтийн ариун цэврийн өрөө	2,3,4-р дүгээр улиралд	Жилд 3 удаа	0,25	0,75		MNS 0900:2018 Ундны усны эрүүл ахуйн шаардлага чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ
4	Хөрсний шинжилгээ Хүнд металлын шинжилгээ	Уурхайн карьер, Шатахуун түгээх станц, Засвар үйлчилгээний төв, Уурхайн тосгон	3 дугаар улирал	Жилд 1 удаа	0,2	0,2		MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Нийт зардал				2,0 сая.төг				

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

**3.9.Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг
хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө**

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв /сая. төг/	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2026 он				
			Сар 5	Сар 8	Сар 11		
1	2	3	4	5	6	7	
1	Байгаль орчны төлөвлөгөөт аудит хийлгэх;	4,0	+	+	+	Байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэн	Аудитын зөвлөмжийн дагуу ажлын тайланг бичих;
2	Байгаль орчныг хамгаалах тэмдэглэлт өдрүүдийг төлөвлөгөөндөө тусган орон нутгийн байгууллага болон байгаль хамгаалах клубуутай хамтран зохион байгуулах;	0	+	+	+	Байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэн	Байгаль хамгаалах хавар, намрын сарын аян, Цөлжилттэй тэмцэх өдөр, Дэлхийн усны өдөр, Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах өдрүүдийг тэмдэглэх;
4	Байгаль орчныг хамгаалах талаархи сургалт семинарыг ажилтан, ажиллагсдад орох;	0	+	+	+	Байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэн	Улирал бүр байгаль орчныг хамгаалах ажлын хүрээнд сургалт семинар орох;
5	Нийт сая.төг						4,0 сая.төг

4.

3.10.Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

**Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө**

<i>№</i>	<i>БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд</i>	<i>Тайлагнах хэлбэр</i>	<i>Мэдээллийн агуулга</i>	<i>Зохион байгуулах хугацааны тов</i>	<i>Тайлагнах зардал, сая. төг</i>	<i>Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан</i>	<i>Зохион байгуулах газар</i>
1	2	3	4	5	6	7	
1	Баянгол, Мандал сумын байгаль орчны байцаагч болон байгаль хамгаалагчид шаардлагатай мэдээ тайланг хүргүүлэх /ус ашиглалт, хог хаягдал/	Танилцуулга	Мэдээ тайлангууд	Улиралд 1 удаа	Үйл ажиллагааны зардал	Байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэн	
2	Иргэдийн төлөөлөл, шалгалтын комисс	Танилцуулга	Биелэлтийн тайлан	11 сар	Үйл ажиллагааны зардал	Байгаль орчин хариуцсан мэргэжилтэн	Уурхай дээр
3	Нийт						Үйл ажиллагааны зардалд оруулан тооцсон.

Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын нутагт орших “Нэргүй хөндий” алтны шороон ордын
2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

5.

6. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө хэрэгжүүлэх зардал

7.

№	Арга хэмжээ	Зардал, сая.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ	9,8
2	Нөхөн сэргээлт	55,0
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ	40,0
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ	0,2
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	5,0
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	4,0
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	4,0
9	Орчны хяналт шинжилгээ	2,0
10	БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах	0
	Нийт зардал, мян.төг	120,0

8.

9. Тус уурхай нь БОННУ-д тусгаснаар 2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нийтдээ 120,0 сая төгрөг зарцуулахаар төлөвлөж байна.